

Žiniasklaidos karas prieš valdžią

(atkelta iš 1 psl.)

Krizės įveikimo planas. Ypatingai „stengési“ TV-3 ir „Lietuvos rytas“. Ir ne tik jie. Viskas suvedama į „ne-pakeliamai“ didinamus mokesčius. Nors tik pabandyta padaryti, kad mokesčius mokėtų visi solidariai – kad už šoumenų ir žiniasklaidos bosų vaku mokymą ir jų šeimų narių gydymą nemokėtų vien tik mokytojai ir gydytojai. Nieko nesakoma ir nerašoma apie tuščio valstybės biudžeto pasekmės iš jo šeimai maitinančiai pusei milijono Lietuvos gyventojų ir milijonui pensininkų bei neįgalūjų. Nei sažinės, nei atsakomybės, tik palengvėjusių bosų pinigų kapšų dejavimai, atseit, mokesčiai reikalingi tik valdžiai. Ką reiškia tokie šukiai: „Gal ir orą apmokestinsit?“ arba „Stop kultūros ir spaudos naikinimui“? Kritika pereina į raginimus sabotuoti, nemoketi mokesčių ar versti valdžią. Nors niekam ne paslaptis, kad dalis turgaus prekeivių nevengia prekiauti kontrabandinėmis prekėmis, tuo darydami žalą ne tik valstybės finansams, bet ir atimdamai darbą iš tūkstančių Lietuvos gamintojų.

Nacionalinis transliuotojas suteikia eterį valstybės ir „Sodros“ biudžetus plėšiančių interesų grupių atstovams, nekviesdamas už sriūti atskingų ministerijų atstovų. Žiūrovai gauja neteisingą vienpusę informaciją, tačiau iš to paties biudžeto duoną valgančiu LRT vadovų sąžinė dėl to negrauzia. Eteris suteikiamas ir neskatinintu verslu atstovams, pavyzdžiui, „MG Baltic“ vadovui Mockui, įtikinėjančiam, kad alkoholio akcizų padidinimas teigiamų rezultatų neduos, tik padidins kontrabandą ir „pilstuko“ gamybą. Laidos vedėjas

T. Dapkus nepakvietė į laidą gydytojo, kuris paaiškintų, jog Lietuvoje alkoholio išgeriama du kartus daugiau nei vidutiniškai Europos Sajungos šalyse, kad iš šio „verslo“ vienas litas pajamų į biudžetą duoda 4 litus išlaidų gydymui.

Berods Vilniaus dienos straipsnyje „Iteisinta pensijų vagystė“ vienas iš pensijų fondų vadovų atskaitymu iš „Sodros“ į fondus sumažinimą ciniškai vadina vagyste. Tas pakartota ir LR laidoje „Spaudos puslapiai“. Tačiau niekas nepaaiškina, nuo kovagama – nuo būsimųjų ar nuo dabartinių pensininkų, jau seniai pasodintų ant bado dietos. Niekas nepasakė, kad didžiausiai pensijų vagys iš tų ir anų pensininkų kišeniu yra fondų administracijos, į savo kišenes atskaitančios daugiau nei fondai uždirba. Taigi, ar ne „Vagie, kepurė dega“?

Peršasi girdēta mintis, kad žiniasklaida, deja, ne informuoja visuomenę, bet nuomonę apie valdžią ir įvykius formuoja sau ar užsakovams naudinčia kryptimi. Šiuo atveju teisus Vilius Bražėnas straipsnyje „Apie žiniasklaidos verslą“ teigdamas, kad totalus žiniasklaidos karas prieš naują valdžią kilo dėl to, kad Vyriausybė su mokesčiais pajudino žiniasklaidos verslo privilegiuotą padėtį. Iki šiol jis buvo „lygesnis“ už kitus, nors Seime ir Vyriausybėje veltui gautas žinias brangiai parduoda spaudoje ir eteryje. Dėl mokesčių labiausia nukenčia „mažoji“ kultūrinė, patriotinė, regioninė spauda. Bet ji tyli. Labiausiai šaukia „didžioji“, nors jos laikraščiuose gal tik dešimtadalį ploto užima informacija, visa kita – brangiai apmokama reklama. Štaičiai tasai šuo ir pakastas!

Dr. Povilas JAKUČIONIS

(atkelta iš 1 psl.)

Kad nesijaustume visiškai nelaimingi, pateikiu keletą skaičių: Europos Komisija praneša, kad šiais metais Lietuvos ekonomika „susitraukus“ 4 proc., latvių – beveik 6, estų – 5, vokiečių – 3 proc. Pasaulio stipriausiai moderniausia ekonomika – 5 proc. Taigi laikotarpis yra toks, kai dėl visa ko reikia ieškoti pagalvės, kuri apsaugotų nuo skaudaus bumbtelėjimo.

Ta pagalvė – tai Vyriausybės planas, kaip stabilizuoti valstybės finansus ir kaip skatinti ekonomiką. Mes tą planą turime, pagrįstą sąmoningu, racionaliu optimizmu.

Europos Komisija prognozuoja, kad kiti metai Lietuvos ekonomikai dar bus sudėtingi, tačiau 2011 metais ekonomikos augimas Lietuvoje jau viršys 4 nuošimčius. Nesenai Vyriausybės patvirtinta Konvergencijos programa rodo, kad 2011 metais būsime įvykdę Maastrichto kriterijus, tai yra, būsime netoli galimybės ir Lietuvos įsvesti eurą. Tais metais Lietuvos vyks ir Europos krepšinio čempionatas. Turime laimėti šį čempionatą, ir tai dar padidins ekonominį augimą.

Taigi mūsų užduotis – su mažiausiais nuostoliais Lietuvos ekonomiką atvesti iki pergalingų 2011 metų. Tai

pasieksime įgyvendinę du naujus diidelius tikslus – Ekonomikos gaivinimo planą ir Energetikos sugrąžinimo visuomenei planą.

Ekonomikos gaivinimo planas – turime ambicingą tikslą artimiausiu metu patvirtinti pagalbos verslui planą, kurio finansinė apimtis siektų iki 4 mlrd. Lt. Pagrindinės tokio plano sudėtinės dalys yra šios: Ekonomikos skatinimo fondas: iki 3 mlrd. kreditinių resursų, naudojamų mikrokredittams smulkiam verslui, rizikos kapitalo instrumentams ir kreditams. Iki 1 mlrd. Lt namų renovacijai – pagreitintas ES pinigų panaudojimas. „Verslo saulėtekis“ – radikalus biurokratinių sąlygų verslui gerinimas.

Energetikos sugrąžinimo visuomenei planas. Naujoji ministerija turi vieną svarbiausią uždavinį – aiškiai parodyti, kad energetika Lietuvoje tarnauja ne kokiems nors oligarchams, „gazpromams“ ar dar kam nors, bet visuomenei. Pasipriėšinimo gali būti nemažai, bet mes to nebijome.

Šiemet laukia dar keletas didelių darbų: aukštojo mokslo reforma, didelės reformos sveikatos sistemoje,

Žinios iš Seimo Lietuva rengiasi minėti LLKS 60-metį ir Jono Žemaičio gimimo 100-metį

Sausio 20 d. Seimas pritarė Tėvynės sąjungos-Lietuvos krikščionių demokratų frakcijos narės Vaidevutės Margavičienės pasiūlymui 2009 metus paskelbtį Lietuvos Laisvės Kovos Sajūdžio metais. Mat prieš 60 metų, 1949 m. vasario 16 d., Minaičiuose, Radviliškio r., susirinkę visų Lietuvos partizanų apygardų vadai suvienijo rezistencinę kovą, išteigdami Lietuvos Laisvės Kovos Sajūdį ir pasirašydami Deklaraciją, kurioje buvo nurodyti partizanų kovos tikslai.

Premjeras A. Kubilius dar praėjusių metų gruodžio 24 d. pavedė Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centrui sudaryti šių reikšmingų įvykių minėjimo renginių programą. LGGRT centras kartu su Krašto apsaugos bei Švietimo ir mokslo ministerija sukūrė preliminarų renginių ir kultūrinų priemonių projektą. Be 1949 m. Vasario 16-osios Deklaracijos, tais pačiais metais kovo 15 d. Lietuva minės ir partizanų generolo Jono Žemaičio 100-ąsias gimimo metines, taip pat lapkričio 26 d. ir 55-ąsias žūties metines.

Programos projekte numatyta daug gražių ir oficialių renginių abiem įvykiams paminėti. Numatomas iškilmingas minėjimas Seime, taip pat LLKS įkūrimo vietoje Minaičiuose. Deklaracija būtų paminėta ir Tauragėje. Ten gegužės 17 d. planuojama atidengti paminklą Kęstučio apygardai. Minėjimai vyktų sostinėje, Kaune ir rajonuose.

Numatyta suorganizuoti eilę parodų. Viena jų vadintusi „LLKS Deklaracija ir Signatarai“. Rugsėjo 23 d.

Juodojo kaspino dienai planuojama surengti parodas, atspindinčias lietuvių gyvenimą tremtyje, lageriuose, kalėjimuose. Planuojama rengti ne tik lietuvių, bet ir anglų kalba. Numatoma ir J. Augustausko fotografijų paroda, skirta 1949 m. kovo 22 d. „Praboj“ trėmimų 60-mečiui. Šiai datai numatoma Lietuvoje eksponuoti ukrainiečių parentę parodą apie ginkluotą pasipriešinimą Ukrainoje. Tradiciškai bus surengta paroda „Piešiu istoriją“ iš moksleivių konkurso „Lietuvos kovų už laisvę ir netekčių istorijos“. Minimų datų minėjimui planuojama surengti tarptautinę mokslių konferenciją „Baltijos kelias ir Molotovo-Ribentropo paktu dabartinės traktavimo problemos“. Ketinama išleisti komplektą plakatų su LLKS Deklaracijos tekstu ir Deklaracijos signatarų portretais, rezistencijos laikotarpiu Laisvės kovotojų dainukompaktinės plokštélės 2-ą dalį, išleisti Rezistencijos atlaso Vakaru partizanų sritis. R. Paberžienės „Partizanai“. Ruošiamasi pagaminti LLKS jubiliejinius ženklius, skirtus Lietuvos laisvės kovų dalyviams. Bus rengiamos radijo laidos „Laisvės kryžkelės“ Žinių radijo eteryje.

Žinoma, šias datas minės ne tik valstybė, kariuomenė, bet ir visuomenės organizacijos. Ypatingas dėmesys, kaip visada, skiriamas moksleiviams, siekiant juos supažindinti su istoriniaisiais, valstybei reikšmingais įvykiais. Taigi, politikai padarė sprendimus, ištaigos sukurė oficialią minėjimų programą.

(keliamo į 3 psl.)

Mes dirbame

nuoseklus ir sisteminges korupcijos šalinimas.

Visus šiuos darbus galime įvardinti labai paprastai – kitokios Lietuvos kūrimas. Visa tai įvyksta tokioje aplinkyje, kurią turime aiškiai suvokti. Ilgą laiką Lietuva blaškėsi tarp sovietinės praeities ir ateities, tarp tiesos ir netiesos. Labai dažnai nugalėdavo praeitis ir netiesa. Mes turime ryžtingai su tuo atsisveikinti. Kažkam tai pakankamai skausminga.

Būtent tai, kad mes ryžtingai siekiame atsisveikinti su praeitim, su iš tos praeities ateinančiu netvarkos įpročiu – „blato“, kyšio, mokesčių nemokėjimo, privilegių įpročiu – būtent tai ir susilaikė daugiausiai pasipriešinimo.

Zinome, kad mus vadina arogantiškais, pasipūtusiais, nesikalbančiais. Gana keista, nes ir iki naktinių posėdžių ir dabar nieko daugiau nedarau, tik tariuosi ir kalbuosi. Kalbuosi su vienais, kurie nori kalbėtis. Betyra tokius, kurie nori tik mitinguoti.

Susitarimui reikia vieno – noro susitarti, o ne ultimatumą. Susitarimas yra kompromisų menas, bet ne ultimatumų vėždas.

Visą dieną kalbėjau su turgaus prekeiviais, ūkininkais ir prekybininkais. Nepaisant to, kad sutarėme dėl bendrų komisijų steigimo sprendžiant prekybos turguose reikalus ir dėl smulkaus verslo mokesčių įstatymų taisymo, Smulkaus verslo asociacijos vadovė Z. Sorokienė, buvusi K. Prunskienės sarašo kandidatė, vis tiek vasario 3 d. organizuos mitingą. P. Sorokienė, matyt, mitingo negali neorganizuoti, nes kažkam jo labai reikia.

Sutarimo paieška dėl tokio elgesio tikrai nepalengvėja. Vyriausybė ieškos sutarimo, bet tai priklausys ir nuo mūsų partnerių pastangų ieškoti sutarimo. Vyriausybė nenuolaikėliaus tiems, kurie gąsdinimais ir ultimatuais nori išsaugoti tik sau naudingą netvarką – ar turguose, ar mokesčiuose, ar energetikoje.

Mes ieškojome, ieškome ir ieškome sutarimo. Kitą savaitę organizuojame du didelius forumus – „Dialogo su Lietuvą“ ir Verslo forumą. Sutarimui vardinė pažangos yra reikalinga telkianti ir atvira mūsų lyderystė, ir mes ją realizuosime. Klysdami, klupdami, kartais nusivildami arba nuvildami, bet nepavargdami.

Mūsų partija turi būti tokios lyderystės priekyje.

2009 m. sausio 30 d.

Žinios iš Seimo

Lietuva rengiasi minėti LLKS 60-metį ir Jono Žemaičio gimimo 100-metį

(atkelta iš 2 psl.)

Atrodytų, viskas tvarkoj, tačiau minėjimo programos trūkumai, tiksliau, inertiskumas ir sustabarėjimas atsikleidžia, kai ją palygini su kitomis šioms datoms sumanytų renginių programomis.

LR Seimo Parlamentarizmo istorijos ir atminimo įamžinimo skyriaus vedėja Angonita Rupštė Seimo Pirmininkui A. Valinskui pasiūlė šioms datoms paminėti specialią programą, skirtą Seimui. Joje yra tikrai įdomių ir originalių pasiūlymų. Pavyzdžiu, vasario 15 d. surengti išvažiuojamą Seimo seniūnų sueigą – minėjimą Minaiciuose. Šiame minėjime galėtų dalyvauti ir Seimo komitetų pirmininkai bei kiti Seimo nariai ir net kanclerijos darbuotojai. Tokio minėjimo metu būtų galima susitikti su Radviliškio ir Šeduvos moksleiviais bei visuomenė. Tokiu būdu ne tik būtų suteikta tinkama reikšmė LLKS, bet ir patys parlamentarai bei valstybės tarnautojai gautų gerą patriotiškumo ir valstybingumo pamoką, o Radviliškio rajone būtų tinklemai paminėta Vasario 16-oji. Ji taip pat siūlė vasario ir kovo mėnesiais Seime besilankantioms ekskursijoms surengti filmą apie partizanų kovas peržiūrą. Jų metu apie istorinius įvykius galėtų papasakoti Seimo nariai istorikai – A. Anušauskas, D. Kuodytė, A. Kašeta. A. Rupštė taip pat siūlo ypatingą dėmesį skirti moksleiviams ir studenams. Jiems Seimas galėtų organizuoti konferenciją, kurioje būtų aptarta, kaip LLKS, lyg parlamentas, veikė okupuotoje Lietuvoje. Genocido aukų muziejuje vasario ir kovo mėnesiais rengti gyvosios istorijos pamokas. Iš

tiesų, matyt, čia turima omeny Vilniaus moksleivius, tačiau tokie muziejai, iškurti ir kuruojami daugiausia pačių Laisvės kovų dalyvių ir tremtinėnų, veikia kone kiekvienoje apskrityje. Tad nebūtina vienam važiuoti pasimokyti gyvosios istorijos į Vilnių, tai galėtų daryti visi šalies moksleiviai. Tereikia geranoriškuo.

A. Rupštė taip pat siūlo generolo Jono Žemaičio metinių proga organizuoti iškilmingą minėjimą Seime, į kurį būtų pakvieti partizanai, Laisvės kovų dalyviai, jų vienuomeninių organizacijų atstovai. A. Rupštė taip pat tvirtina, kad LLKS Deklaracijos aktas turėtų kabotis Lietuvos (čia ir užsienyje) valstybės institucijose kartu su Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios aktais.

Šiai metais pagerbtį generolą ji siūlo ypatingai. Seimo Pirmininkui pasiūlė kreiptis į Užsienio reikalų ministeriją su prašymu, kad Lietuvos diplomatinė atstovybė Maskvoje paminėtų Jono Žemaičio gimimo metines ir padėtų gėlių simbolinėje (tikliai nėra žinoma) jo sušaudymo vietoje prie Maskvos Butyrkų kalėjimo. Galima tik įsivaizduoti, kaip skaudžiai į tokį Lietuvos minėjimą reagotų oficialioji Rusija. Tačiau, ar dėl to mes turime atsisakyti sau svarbių dalykų? Be to, argi toks generolo paminėjimas netaptų didele parama demokratinėms Rusijos jėgomis bei buvusiems sovietmečio disidentams?

“Manyčiau, pasiūlyti renginių padėtį Seimui sustiprinti ryšius tarp visuomeninių organizacijų, jaunimo. Kartu Seimas, kaip Tautos atstovų institucija, parodytų pagarbą

savo Tėvynės istorijai. Šiemis renginiams nereikia didelio finansavimo”, – užbaigdama savo siūlymą paketą Seimo Pirmininkui rašo A. Rupštė. Jos siūlomi renginiai, skirtiniai nei Genocido centro, dvelkia drąsa, gyvastimi ir naujomis reikšmėmis. Tokie siūlymai socialdemokratų valdymo laikais būtų buvę neįmanomi. Tačiau labai įdomu, ar dabar, kai valdžioje – konservatorai ir krikščionys demokratai, atsiras tokia ryžtinga politinė valia Jono Žemaičio gimimo ar žūties metinių proga padėti gėlių prie Butyrkų ir Seimo vadovybei nuvykti į Minaicių. Juk jiems, vėžiamiems limuzinais, tai padarysti būtų visai nesunku, palyginus su keletą mėnesių trukusia pietinių apygardų vadų konspiracine kelione miškais iki Minaicių.

Kol kas yra pateikta svarstytmui tik Genocido centro renginių minėjimo programa. Ji dar nėra baigta. Joje net neįtrauktas Lietuvos politinių kalinių ir tremtinėnų sąjungos rengiamas išleisti Partizanų memorialų ir paminklų fotoalbumas. Šis leidinys, kaip ir visi kiti, bus svarstomas konkurso tvarka.

A. Rupštės programa paseikė Seimo vadovybę ir buvo persiusta Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetui bei Pasipriėsinimo okupacijoms dalyvių komisijai. Kol kas dar nežinomas šių pasiūlymų likimas. Norėtusi, kad LLKS 60-metis ir generolas Jonas Žemaitis Lietuvoje būtų ne tik oficialiai, bet ir šiltai pagerbtai, kad tai Lietuvos jaunimui ilgam padarytų išpūdį ir suteiktų pavyzdį, kaip reikia mylėti, ginti ir puoselėti Tėvynę.

Ingrida VEGELYTĖ

Nepamirštamas įvykis

(atkelta iš 1 psl.)

Aš su žmona tada priėmėme Santuokos Sakramentą ir pakrikštijome dukterį. Santuokos liudijimą pavyko išsaugoti iki šių dienų. Kunigas patarė grįžusiemis į Lietuvą tą paveikslėli parodyti savo parapijos klebonui.

Manau, kad tremtyje tokia proga įteiktas paveikslėlis turididelė istorinė vertė. Tai liudijimas, kad Lietuvos dvaisininkija neužmiršo tremtyje gyvenusių tautiečių ir siuntė savo tarnus skelbt krikščionių katalikų tikėjimą. Gal tas dokumentas, kaip eksponatas, tiktų tremties muziejui?..

Rašytinėje paveikslėlio

pusėje pateikta gana plati informacija: surašyti abieju su tuočinių vardai, pavardės, gimimo datos ir vietas. Surašyti žinios apie tėvus (jrašytos net abieju motinų mergautinės pavardės). Nurodyti santuokos data, vietovė, du liudytojai ir paties kunigo vardas ir pavardė. Tiesa, vardą užraše lotyniškai. Lapelis nedidelis, tačiau informacijos pateikta nemažai.

Kunigo iš Lietuvos apsilankymas Sibire tuo metu buvo neapsakomai didelės reikšmės įvykis. Visų pirmą, kad atvyko žmogus iš Lietuvos. Mirė 1979 m., palaidotės Šiluvoje.

Vytautas BUTKUS

Įvykiai, komentarai

Šventojoje žemėje tik atokvėpis

Maždaug 22 dienas ir naktis vykės Izraelio armijos puolimas prieš sukarintos islamištu radikalų organizacijos „Hamas“ valdomą Gazos ruožą baigesi. Beje, gana neaiškiomis palaubomis paskelbtas ugnies nutraukimas ir Izraelio karių išvedimas iš Gazos ruožo, visų politikos specialistų nuomone, tėra tik laikinas atokvėpis. Apie tai viešai paskelbė „Hamas“ vadovai. Siuo metu, kai Izraelis ir „Hamas“, nepaisydamas patirtų nuostolių – 1,3 tūkst. žuvusiuų, 5 tūkst. sugraučių namų, 30 mečėcių, taip pat 16 vyriausybinių pastatų – skelbia apie savo pergalę, situacija Gazos sektoriuje ir apskritai Artimųjų Rytų regione labai nestabili ir jokių požymių apie padėties stabilizavimą ar bent jau šiokių tokiai taiką beveik nėra.

Besibaigiančio Artimųjų Rytų konflikto tyrinėtojai numato tris pagrindinius tolesnių įvykių scenarijus. Pirmas jų, kad Izraelio armijos ataka prieš „Hamas“ radikalus islamistus netgi padėjo „Hamas“ grupuotei sustiprinti savo pozicijas. Tad nepaisant didesnių materialinių bei gyvosios jėgos nuostolių, morališkai „Hamas“ sustiprėjo. Tai ir būtų pagrindinis naujojo karo Artimuosiųse Rytuose pavoju. Žuvę ir likę gyvi „Hamas“ smogikai jau dabar skelbiami didvyriais visame musulmonų pasaulyje ir vienrareikšmiškai vadinami islamo kankiniais. Pagrindinis Izraelio tikslas – sunaikinti ginkluotą karinę „Hamas“ struktūrą ir apsaugoti savo sienas. Aišku, Izraelio vadovai norėtų, kad ir Gazos ruožą valdytų sukalbamo palestiniečių prezidento M. Abaso šalininkai, dabar valdantys Jordano upės Vakarų krantą.

Tačiau tai labai sunkiai pasiekiamas tikslas. Jeigu Abasas ir įsitvirtintų Gazos ruože, tai viso musulmoniškojo pasaulio islamistų radikalai imtų šaukti, kad Abasas atėjo į valdžią Gazoje žengdamas per žydų, nužudyti „Hamas“ kovojo, kūnus.

Antras variantas – po šio karo Izraelis nieko konkretaus nepasiekė. „Hamas“ smogikai ir jų vadovybė né už ką nesutinka pripažinti Izraelio valstybės egzistavimo ir tam pritaria „Hamas“ sąjunginkai ir raketų tiekėjai iš Irano ir kitų musulmoniškų valstybių. Pagaliau „Hamas“ vadovybė – tie patys žmo-

nės, kaip ir mirtininkai, įvykdė ataką prieš Niujorko dangoraižius, taip pat vykdantys kitus teroro aktus visame pasaulyje. Tad jeigu „Hamas“ teroristai turės nors vieną raketą, be abejonių bus paleista į Izraelį.

Trečias pavoju – slapti „Hamas“ ginklai. Jokiui būdu negalima atmetti galimybęs, kad „Hamas“ smogikai netrukus bus apginkluoti raketomis, galinčiomis numušti Izraelio lėktuvus. Juk visi žino, kad tarp Palestinos ir Egipto iškasta mažiausiai 600 požeminių tunelių, kuriais į Gaza plūsta ne tik cigaretės, bet ir tūkstančiai sovietinių „Kalašnikovo“ automatų ir minosvaidžių. Pagrindinis Izraelio tikslas – sunaikinti šiuos mirties tunelius ir koridorius. Derybos tarp Izraelio ir „Hamas“ islamistų sunkiai įsivaizduojamos, juk „Hamas“ politinio biuro vadovas Haledas Mašalis paskubėjo pasmerkti Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliuciją, raginančią tiek Izraelį, tiek „Hamas“ nutraukti ugnį Gazoje. H. Mašalis kategoriskai pareiškė, kad jo vadovaujančios „Hamas“ atmeta bet kokį planą ar pasiūlymą, galintį iki visiškos pergalės sutrukdyti „šventajam karui“ su Izraeliu, tai yra, iki žydų valstybės likvidavimo.

Tenka sutiki su Rusijos moksly akademijos Tarptautinių santykų instituto vienu iš vadovų Georgijumi Mirskiu, pareiškusiu: „Net jeigu „Hamas“ ir sutiktų sėsti prie derybų stalo su Izraeliu, tai tik dėl to, kad gautų atokvėpi ir laimėtų laiko. Kai tik Izraelio tankai paliks Gazu, „Hamas“ raketomis vėl pradės apšaudyti Izraelio teritoriją.“

Vargu ar naujojo JAV prezidento Barako Obamos deklaracijos dėl Artimųjų Rytų problemos sureguliuavimo duos kokių nors postumių. Visi paskutinieji JAV prezidentai: abu Džordžai Bušai ir Bilas Klintonas bandė, bet nieko nepasiekė. Nuo 1948 metų besitęsiantis Artimųjų Rytų konfliktas nesibaigia, netgi išsiliepsnoja iš naujo. Taip pat vargu ar karingieji Irano mulos bei kiti islamistų radikalai sėsprie derybų stalo su B. Obama, nebent pirmasis juodaodis JAV prezidentas atsisakyti remti tradicinių Jungtinių Amerikos Valstijų sąjungininką – Izraelį.

Jonas BALNIKAS

Naujos knygos

Žvilgsnis į Lietuvos kaimą

Prieš Naujuosius metus pasirodė Vytenio ir Junonos Almonaičių sudarytas fotoalbumas "Lietuvos karininko fotoalbumas-2". Jame publikuojamos neskelbtos etnografinio pobūdžio 1930–1940 metų Lietuvos kaimo vaizdų ir žmonių nuotraukos. Fotoalbumas ypatingas, nes tame – Lietuvos kariuomenės karininko Juozo Zaborsko – fotografo mėgėjo – darbai, kuriuose atspindi tuometinis Lietuvos gyvenimas: buitis, šventės, liūdnos akimirkos palydinti Amžinybę artimuosius. Albumo pagrindą sudaro sustabdytos akimirkos Aukštaitijoje, Norušių kaimo, Juozo Zaborsko gimtinėje, ir Žemaitijoje, žmonos Julijos Paulauskaitės gimtuose Žardeliuose bei gretimame Kubelių kaime. Albumą papildo ir profesionalių fotografų nuotraukos, daugiausia – portretai.

Sis albumas turi kelis išlie-

kamosios vertės aspektus: neiškreiptos istorinės praeities pateikimas, gyvenimą kūrusių žmonių portretai ir laisve bei užtarauta gerove besidžiaugian-

čių žmonių nuotaikos. Fotoalbumą galima įsigyti Lietuvos knygynuose ir LPKTS knygynelyje, Laisvės al. 39, Kaune.

"Tremtinio" inf.

"Lenos deltoje ne savo noru"

Taip pavadinta 1941 m. birželio 14-osios tremtinio Vīťaliaus Staugalčio knyga, kurioje autorius aprašė savo odisejā iš Lietuvos į Arkties salas, Altajaus kraštą ir prie Laptevų jūros. Leidinyje pateiki aprašymai apie katorgišką darbą, varganą žmonių buitį, ką jaunas žmogus patyrė tolimoje Šiaurėje.

Čia kiekviename žingsnyje žmogaus tykojo pavojai, grumtynės su gamtos stichija, valdžios, neapkentusios ne savo noru tose platumose atsiradusių tremtinų, nuožmumas.

Autorius prisiminimus pažerė chronologine tvarka. Pirmasis tremtinis iš Lietuvos išlaipinimo punktas – Altajaus kraštas. Apie tai autorius rašo: "Ką tik atvykė išnešėme vėdinanti kelionėje sudrėkusių patalynę ir drabužius. Vietiniai gyventojai spoksojo, stebėjosi, kokie jie gražūs, švarūs, klausinėjo, kam tas ar kitas daiktas reikalingas..."

Po pirmosios Altajaus krašte praleistos žemos, 1942 m. birželį, jau šiek tiek apsipratusiems tremtiniams buvo įsakyta ruoštis "naujam trėmimui". "Stalino pakalikai sugalvojo mus išvežti į tokią

vietą, iš kur gyvi neturėjome sugrįžti," – rašo V. Staugaitis. – Kad būtų lengviau visus surinkti, jie tyčia paskleidė gandą, esą šiemet lietuvius, kaip pernai lenkus, paleis į laisvę ir kad Amerika sutinka juos priimti. Reikia tik suvažiuoti vienims į nurodytus punktus, iš kurių patrauksime į šiaurę. O

darbas pačiais primityviausiais įrankiais gaudytį žuvį, suplyšusiais apdarais dangstyti nuo šalčio ir kasdien kęsti badą – tokia buvo toji "Amerika". Naujas gyvenimo etapas Trofimovskė – pati skaudžiausia aprašomų knygoje įvykių vieta. Nuostabu,

kad autorius puikiai prisimena savo kelyje sutikytų žmonių pavardestes, atkuria net dialogus.

Į Lietuvą V. Staugaitis grįžo 1959 metais. Čia, tėvynėje, kaip vienims buvusiems tremtiniamams ar politiniams kaliniams, jam teko susidurti su sovietiniais įstatymais ir įvairiausiais trukdžiais, biurokratiniais barjerais... Tačiau likimo buvo lemta, kad 1989 m. V. Staugaitis aplankė buvusias tremties vietas surengtos ekspedicijos į Lenos deltą metu. Knygoje aprašyti autorius patirti įspūdžiai ir ekspedicijos, skirtos žuvusiems Lenos deltoje tautiečiams, epi-

zodai. Tada, 1989 m., Bykovskie, Tit Aruose, Muostache, Trofimovskie iškilo didingi paminklai tremtiniam lietuviams atminti. Daug jėgų ir energijos siekdamas įgyvendinti šiuos tikslus atidavė ir knygos autorius.

ten, uostuose, mūsų lauks amerikiečių laivai." (psl. 19). "Vietoj Amerikos atsidūrėme Trofimovskie. Tremtiniam iš Lietuvos buvo pa-skirtas pats šalčiausias barakas. Vėjas pro plyšius į vidų priustydavo sniego, sienas padengdavo šarma. Sunkus

Vitalis Staugaitis
LENOS DELTOJE
NE SAVO NORU

Soeikiname

Garbingo 90-ojo gimtadienio proga sveikiname Katrę KLIMAITIENĘ. Linkime geros sveikatos, gražių ir laimingų dienų, kantrybės, stiprybės ir Dievo palaimos.

LPKTS Kauno filialas

Kankintojai ir žudikai dar nenubausti...

Baigiantis 2008 metams knygų lentynas papildė Kauно medicinos universiteto prof. Aleksandro Vitkaus knyga "Rainių žudynių budeliai – prieš ir po..." Archyvuose kruopščiai surinkta informacija skaitytojų atveda į 1941-ųjų birželio 24–25 dienos kraupią įvykių vietą, Rainių miškelį.

Perskaicius knygą, atsiranda virtinės pamastymų ir aišbės klausimų dėl šios tragedijos. Kodėl taip žiauriai buvo kankinami Telšių kalėjimo politiniai kaliniai? "Vakare, vidas saugumo liaudies komisariato Telšių sk. viršininkas P. Raslanas ir Telšių vykdomojo komiteto pirmininkas D. Rocius, pasitelkė kariuomenės dalinių, keturis sunkvežimių ir du tankus, sugrižo į Telšių kalėjimą. Paskubomis iš jų pačių sudaryta komisija, peržiūrėjusi Telšių kalėjime kalėjusių 162 kalinių bylas, išskyre 76 kalinius ir įsakė juos nuvežti į Rainių miškelį. Suimtieji buvo kuo žiauriausiai nukankinti, tik 10 kalinių – sušaudyti. Kaliniai buvo taip žiauriai sužaloti, kad atkasus jų palaikus, artimieji tik kai kuriuos atpažino. Dėl sužalojimų 46 lavonai nebuvo atpažinti. Miškelyje rasti 73 kalinių palaikai, trys, mėginių pagėgti, buvo nušauti ir užkasti ties Džiuginėnų kaimu", – rašoma knygos įvade.

Kai budelių darbus norėta užmaskuoti, LKP CK pirmasis sekretorius dziauskas, R. Januškevičienė, K. Kymantaitė, J. Kriščiūnas, Jonas Marcinkevičius, S. Nėris, P. Pakarklis, A. Staškevičiutė. Deklaracijoje buvo teigama, kad "Vokiečių propaganda platina melagingas žinias apie tariamus Raudonosios armijos žvériškumus".

Knygoje bandoma atsakyti į klausimus, kas jie – budeliai P. Raslanas, D. Rocius.

Už ką taip žiauriai buvo nu-kankinti Telšių kalėjimo kaliniai?

Kankintojai ir žudikai dar nenubausti. Kas juos gynė ir tebegina šiandien? Iš šiuos ir kitus klausimus bando atsakyti knygos autorius. Knyga galima įsigyti šalies miestų ir rajonų knygynuose.

Paralelės

Sukako 40 metų, kai 1969 m. sausio 16 d. Prahoje, Václavo aikštėje, protestuodamas prieš Varšuvos Sutarties kariinių dalinių įsiveržimą į Čekoslovakiją, susidegino studenčius Janas Alachas. Jo laidotuvės virto masine gedulo demonstracija prieš "Prahos pavasario" nuslopinimą. Po keleto metų Kaune tai pakartojo Romas Kalanta.

Jonas LUKŠE

2009 m. sausio 30 d.

Mūsų kaimas buvo vieningas

Gyvenome Andriūnų k., Kruonio valsčiuje. Iki Kruonio buvo 6 kilometrai, per kaimą tekėjo Vingros upelis, ribojosi su Lapainia. Kadaičia buvo didelis vandens malūnas. Sako,vardą Andriūnai gavo nuo dvarininko pavardės, tačiau kiek pamenu dvaro jau nebuvu. Tėveliai Jonas ir Eleonora Degutytė iš Sevelionių k. augino tris dukteris. Turėjome labai gražią ir didele sodybą, apjuostą aukštų beržų, seną sodą, čia pat tiesėsi negilus griovys, stovėjo gražus dviejų galų namas, kluonas, tvartas, prie namo rūsys, kiti statiniai. Tad mūsų sodyba priminė mišką vidurylaukį. Dėl to rezistencijos laikotarpiu pas mus dažnai lankydavosi partizanai. Tėvelis įrūsi, kuriame kovotojai apsistodavo, padarė iš tvaro kitą ięjimą. Taip jiems buvo saugiau ir patogiau. Dažnai klausinėdavome mamą, kodėl atėjė dėdės nemiega troboje, kur buvo daug vietas ir lovų (esu gimusi 1935 m., tad tais laikais buvau paauglė). Mums atsakydavo, kad jiems ten patogiau, jie greit išeis.

Taip jau atsitiko, kad tada iš 17 sodybų Andriūnų k. tik vienoje buvo šaukiamoji amžiaus vyrų, kitur augo mergaitės ar mažamečiai vaikai. Gal todėl mūsų kaimui stribai ir kareiviai kreipdavo mažiau dėmesio, nebebt pravažiuodavo šukuodami aplinkinius

kaimus ir miškus. Mūsų kaimo žmonės giminiavosi su Darsūniškio, Užgirėlio, Vilūnų, Sevelionių kaimų žmonėmis, tad partizanai – Adomas Vadvilavičius, Pranas Maciulevičius ir Juozas Raižys, dažnai lankydavosi, ypač mūsų sodyboje. Iškurdavo rūsyje, užsidarydavo duris palikdamas pagalbinį išėjimą, pastatydavo sargybą ir ilsédavosi. Niekada Andriūnuose kovotojai nesusitiko su baudėjais ar stribais. Kartą menu, kai į sodybą po nesėkmingo mūšio atėjo stribai, stumdė tėvelį ir klausinėjo apie partizanus, tačiau jis sumaniai neigė rodydamas į mergaites ir sakydamas, kad jos jam labiausiai rūpi. Jauniausiajai sesutei Onutei tada buvo šešeri.

Galiu teigti, kad kaimas neturėjo išdavikų, pranešinėjančių stribams, kareiviams, nors, manau, Andriūnų žmonės būdavo verbuoja.

Mes slépdavomės tik tada, kai vykdavo trémimai. Ačiū Dievui, tada išvengėme trémimo ir kitokių nelaimių. Jos atėjo vėliau, kai mūsų sodybą reikėjo nugriauti, medžius iškirsti, nes vyko melioracijos darbai. Naginės, Arlauskai, Kiškioniai pasklidio po kitus kaimus. Dabar Andriūnuose, belikusi viena sodyba, gyvenant vienas gyventojas... Buvusį kaimą supa tik pliki laukai...

Kartą žiemą eidami į mokyklą Vilūnuose, griovoje,

pamatėme kelis vyrus maskuojančiais baltais apsiaustais. Su kaimynu Vytku Kiškioniu nubégome ir viską pasakojome mokytojai Emiliai Voveraitei. Ji patarė mums namo eiti progražiai laukose stovėjusi Bačkauskų sodybą (žinomas Sajūdžio veikėjas Liucijos Bačkauskaitės gimtinę). Gal vaikystės prisiminimas jai padiktavo sūnų padavinti Vėjų, dukteri – Vasa (...) ir niekam apie matytus vyrus nepasakoti.

Kartais žiemą mama partizanams duodavo pačios išaustos lininės medžiagos. Klausinėjome mama, kam tiežmonėms tiek daug drobės? Ji kantriai mums aiškinodavo, kad reikia baltų paklodžių, nosinių. Tik vėliau sužinojau, kad drobė partizanams būdavo reikalinga pasiūti maskuojantiems apsiaustams, kai norėdavo pusynuose būti nematomi. Tada vyresnioji sesuo jau siuvinėdavo jiems emblemas, skalbdavome, valgydindavome, pavargusius saugodavome. Mus pasiekdavo žinios apie susirémimus su stribais, sužinojome, kai Karveliškėse žuvo daug partizanų. Matyt, tėveliai žinojo, kad už partizanų globą jų laukė žūtis, tremtis ar lageriai, tačiau nesiruošė atstumti žmonių, kovojusių už Lietuvos laisvę.

1947 m. kovo 3 d. trylikos žmonių būrių apsupo Karveliš-

kėse, Babilų sodyboje. Būrys atėjo nuo Jiezno valsč. Vėžionių kaimo ir užsuko pas V. Kochanską, vėliau nakvojo netoliene, pas ūkininką Pugauską. Budėjo Juozas Žitkus-Žvaigždutė ir šeimininkas. Juos išdavė. Jau sutemus 18 Kruonio stribų netikėtai apsupo sodybą. Kilonika, išsaudė daugumą bėgančių partizanų. Dešimt vyrų žuvo, tačiau ne visi žinomi: Jonas Aikščiūnas-Drugeliš, g. 1922 m., Juozas Žitkus-Žvaigždutė, Žalgiris, g. 1924 m., Albinas Zavistina- vičius-Pikuolis, g. 1928 m., Albinas Ašmena, g. apie 1926 m., Stasys Kuzinevičius-Kukalis, g. 1926 m., Pranas Grušelionis-Klajūnas, g. 1926 m., Pranas Praškevičius-Lokys, g. 1912 m., Pranas Gudzinskas-Vanagas, g. 1920 m. Devinto žuvusiojo, slapyvardžiu Siaubas, ir dešimto pavardžių ir vardų nenustatė. Trims pavyko pasitraukti: Antanui Židanavičiui-Skrajūnui, g. 1920 m., grupės vyresniajam Vaclovui Kavaliauskui-Juodvarniui, g. 1917 m., žuvusiam 1947 m. Silonių miške, Bernardui Ašmenai-Lakūnui, g. 1924 m., žuvusiam 1948 m., iš Užuguosčio. Kovo 4 d. dešimt žuvusiųjų palaikų buvo atvežti į Kruonio miestelio aikštę ir numesti patvoryje, iš ten nuvežti į Kaišiadorių aikštę...

Elenos VADVILAVIČIUTĖS-TOMKŪNIENĖS pasakojimas

2003 m. savo iniciatyva ir lėšomis Kairiškių kapinėse, Kaišiadorių r., pastačiau granito paminklą savo nežiniam kur palaidotiems broliams Jonui, Antanui, Pranui ir Aloyzui bei mūsų apylinkių partizanams Petru Cepulionui-Sakalui (1921–1948), Alfonsui Čepulionui-Dobilui (1925–1949), Albinui Visockui-Jovarui (1927–1948), Pranui Mitkui-Pavasariui (1924–1949) ir kitiems kovotojams atminti. Ant paminklo paliakau vietas ir savo vardui... Visa tai padariau savo lėšomis, darbus atliko geri meistrai. Tačiau netikėtai susilaikiau ne tik kai kurių neaiškių politinės orientacijos kaimynų, bet ir valdžios, net spaudos pasmerkimo. Statydamas paminklą bendradarbiavau su Žiežmarių kaimiškosios seniūnijos seniūnu tremtininiu Martynu Plokščiu, tačiau, pasirodo, kad paminklo pastatymą ar nepastatymą turėjo nulemti neaiškių praeities asmenų palikuonys... Deja, vietoj padėkos turėjau išklausyti priekaištų, skaityti kritikuojančius straipsnius rajonėje spaudoje.

Alfonso SLANINOS-ŽVIRBLIO pasakojimas.
Užraše Stanislovas ABROMAVIČIUS

Atminima saugo darbai

Vieną iš paskutinių velyvo rudens vakarų, kai uostamiesčių skendo rūškanėje šlapdirboje, LDM Prano Domšaičio galerijos duris įskaidrų akvarėlės pasaulį atvėrė paroda. VšĮ „Trečias amžius“ organizavo ją buvusio politinio kalinio, iškilaus Klaipėdos krašto architektūros ir dailės paveldo tyrinėtojo dr. Jono Tatorio (1925–2004) atminimui. Gausus lankytųjų būrys galėjo pasidžiaugti autoriaus sielos atgaiva, išgirsti jo kūriinių kalbą, pajusti šilumą ir neblėstančią viltį. Sausio 11 d. LPKTS Klaipėdos filialo surėngtoje literatūrinėje popietėje susirinkusiesiems taip pat buvo pristatytas J. Tatorio akvarelių albumas, sudarytas Olgos Viederienės. Klausytojams buvo pristatyta ir ypač vertinga, išsami istorinė architektūrinė ižvalga – monografija „Senoji Klaipėda. Urbanistinė raida ir architektūra iki 1939 metų“. Už šį darbą J. Tatorui buvo suteiktas humanitarinių mokslų daktaro laipsnis.

J. Tatoris buvo LPKTS Klaipėdos filialo pirmininko pavaduotoju, nuveikė daug gerų darbų, todėl gerai pažistamas nelaisvės kelio bendrąžygiam. Jo darbai kėlė dideles susidomėjimą ir dėkingumo jausmą LGGRT centrui ir Aukų rėmimo ir jamzinimo fondui už sudarytą galimybę susipažinti su kūryba – akvarėlese pajauti skaudžią praeitį, suprasti, kaip bolševikinė ideologija naikino viską, kas jai prieistaravo. Susirinkusieji žinojo, kiek neužtarautų nuoskaudų teko J. Tatorio daliai ir kiek jėgų bei kantrybės reikėjo kurti amžiną palikimą.

Aplodismentais buvo sutiktas literatūrinėje popietėje dalyvavę seimūnai Agnė Bilitaitė ir Arvydas Anušauskas. Parlamentarai papasakojo susirinkusiesiems apie Vyriausybėje ir Seime vykdomus darbus, ieškojimą išeicių iš visame pasaulyje nepalankiai susiklosčiusios ekonominės padėties. Žmonės skundėsi, kad opozicijos keliamoje sumaištyste jau negalima susivokti, kas vyksta. Buvę tremtiniai teiravosi, ar atsiras galimybė jiems padėti sveikatos apsaugos srityje, nes Sibire patirti targai su amžiumi vis labiau atsiliepia.

Literatūrinėje popietėje koncertavo „Trečio amžiaus“ ansamblis.

Ona PADVARIETIENĖ

Slaninos paminklas Kairiškėse, Kaišiadorių rajone

kad mama važiuotų namo, o po savaitės sugrįš ir jiedu... Po savaitės Kairiškių kaime jau slapstėsi trys broliai Slaninos.

Iš pradžių pasidarė slėptuvę po krosmimi, bet dėl neumatytos ventiliacijos teko kraustytis į mišką. Greitai susitiko su pažystamu partizanu M. Kuzinevičiumi-Serbentu. Žinojo, kad būryje gera drausmė, vadovavo buvęs Trakų vachmistras. Čia sutiko dar du dezertyravusius kaimo vyrus P. Čepulionį ir A. Visocką. Prasidėjo neramios dienos, nuolatiniai susidūrimai su Žiežmarių stribais, kareivių garnizonais.

Pirmasis galvą paguldė Jonas-Šnekutis, Berželis, žūdamas 1945 m. sausio 19 d. Avinėlių k., pas ūkininką. 1945 m.

Partizanų kovos puslapiai

Kunigaikščio Margio rinktinė veikė Užpalių, Dusetų, Svėdasų, Antalieptės valsčiuose ir pietinėje Rokiškio apskrities dalyje. Jai vadovo Juozas Kemeklis-Rokas.

J. Kemeklis gimė 1918 m. Rokiškio aps. Jūžintų valsčiuje. Baigęs Gruzdžių aukštutesnį žemės ūkio mokyklą tarnavo Lietuvos kariuomenėje, gavo puskarininkio laipsnį. Prasidėjus Antrajam pasauliniui karui pasitraukė iš Raudonosios armijos Padabrės poligone, dalyvavo Birželio sukilime. 1945 m. organizavo Ažuolo partizanų būrių, kurį išbandė susirėmimose su stribais ir enkavestais. Anksčiau paminėtų gyvenviečių žmonės mielai padėdavo partizanams, šie neleido juos skriausti okupantams užėjus.

Nesenai man teko dalyvauti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos surengtame seminare, į kurį susirinko daug karių iš Lietuvos. Kai nuskambėjo Kauneckio pavardė, aš nepatikėjau, kad jis gali būti partizano Kemelio gimnazaitis. Pertraukos metu įsikalbėjome. Taip, jis yra garsaus partizano provaičiaus...

1948 m. jo prosenelis įkūrė Kunigaikščio Margio rinktinę ir tapo jos vadu, kitais metais tapo Algimanto apyg. skyriaus viršininku. Organizavo ir leido apygardos laikraštį "Partizanų kova". Pasidomėjau, ką Gediminai žino apie savo prosenelį. Nustebau išgirdęs, kad jis nuo pirmos klasės domisi prosenelio partizanine veikla. Turi keliais knygas, kuriose aprašomas jo didvyriškas partizano keliai. Bet labiausiai Gediminui priėjardies Diana Glemžaitės poezijos knyga "Mes mokėsim numirt..."

Skaitytojas nustebė – prie ko čia poezija ir partizaninis judėjimas Lietuvoje? Nesubékite daryti išvadų! Kunigaikščio Margio rinktinę sudarė trys kuopos – Tumo-Vaižganto, Gedimino bei Daugiaus ir Girėno, vėliau reorganizuotos į Aušros ir Neries rajonus. Gedimino kuopoje kovojo ir poetė Diana Glemžaitė, kuopos vado Juozo Bulovo-Ikso žmona.

Diana Glemžaitė gimė 1925 m. Zarasų aps., Degučiuose. Studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vytauto Didžiojo universitete, kartu mokėsi tapybos Kauno taikomosios ir dekoratyvinės dailės institute.

(keliamas į 7 psl.)

LGGRTC Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija skelbia sąrašą asmenų, pretenduojančių į kario savanorio ir Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą

(Tėsinys)

Antanas Alekna, g. 1911 m. (po mirties), partizanas, Svenčionių aps. Ignalinos valsč. 1944–1948 m.

Petras Arlauskas, g. 1912 m. (po mirties), rėmėjas, Trakų aps. Semeliškių valsč. 1945–1947 m.

Romanas Mamertas Arvasiavičius, g. 1935 m., ryšininkas, Tauragės aps. Batakių valsč. Kęstučio apyg. Serbento, Kairio būriai 1944–1946 m.

Zofija Balčiūnienė-Vencaitė, g. 1926 m. (po mirties), ryšininkė, Tauragės aps. Skaudvilės valsč. Kęstučio apyg. Šalnos būrys 1949–1951 m.

Kazimieras (Kazys) Banys, g. 1871 m. (po mirties), ryšininkas, Raseinių aps. Girkalnio valsč. 1945–1946 m.

Augustinas Bygaila, g. 1928 m., rezervinis partizanas, Mažeikių aps. Laižuvos valsč. 1947–1948 m.

Vladislovas Bražionis, g. 1928 m., rėmėjas, Utenos aps. Leliūnų valsč. Vytauto apyg. 1944–1945 m.

Silvestras Budėnas, g. 1922 m. (po mirties), pogr. organ. narys, Alytaus aps. Varėnos valsč. 1945–1946 m.

Irena Burbienė-Pociukonytė, g. 1939 m., rėmėja, Lazdijų aps. ir valsč. Dainavos apyg. Šarūno rinktinė Mindaugo, Žilvičio būriai 1947–1951 m.

Viktoras Čiuplys, g. 1927 m., pasipr. akcijų dalyvis, Marijampolė, 1944–1945 m.

Andrius Deltuva (Deltuvas), g. 1901 m. (po mirties), pogrindžio spaudos platintojas, Marijampolės aps. Prienų valsč. 1944–1946 m.

Apolinaras Domarkas, g. 1903 m. (po mirties), rėmėjas, Kretingos aps. Salantų valsč. 1945–1947 m.

Juozas Gelgota, g. 1890 m. (po mirties), tautininkas, šaulys, Vilkaviškis, 1927–1941 m.

Antanas Genys, g. 1916 m. (po mirties), ryšininkas, Tauragės aps. Pagramančio valsč. Rambyno būrys 1949–1950 m.

Jonas Gricius, g. 1938 m., rėmėjas, Ukmergės aps. Deltuvos valsč. 1945–1949 m.

Petras Ivanauskas, g. 1908 m. (po mirties), šaulys, policininkas, Biržų aps. Joniškėlio valsč. 1933–1941 m.

Kristina Kazlauskienė-Arvasevičiūtė, g. 1932 m., ryšininkė, Tauragės aps. Batakių valsč. Kęstučio apyg. Serbento, Kairio būriai 1944–1946 m.

Aleksandras Kerpauskas, g. 1910 m. (po mirties), sukilimo dalyvis, karys, Telšių aps. Plungės valsč. 1941–1944 m.

Pranas Kriščiūnas, g. 1922 m. (po mirties), partizanas, Joniškio aps. Joniškio valsč. Genio būrys 1944–1947 m.

Karolina Liliaus-Valeikaitė, g. 1915 m. (po mirties), ryšininkė, Ukmergės aps. Pabaikšio valsč. Didžiosios Kovos apyg. B rinktinė 1945–1947 m.

Vytautas Mačionis, g. 1932 m., rėmėjas, Alytaus aps. Daugų valsč. 1945–1950 m.

Julius Matulevičius, g. 1898 m. (po mirties), karininkas, Kauñas, 1919–1941 m.

Juozapas (Juozas) Misiūnas, g. 1913 m. (po mirties), sukilimo dalyvis, Panevėžio aps. Pušaloto valsč. 1941-06-22–28.

Juozas Misiūnas, g. 1906 m. (po mirties), ryšininkas, Trakų aps. Žaslių valsč. Kryžiuočio būrys 1944–1945 m.

Janina Padimanskienė-Paciukonytė, g. 1941 m., ryšininkė, Lazdijų aps. ir valsč. Dainavos apyg. Šarūno rinktinė Žilvičio, Mindaugo būriai 1947–1951 m.

Mikas Palionis, g. 1908 m. (po mirties), rėmėjas, Prienų apskr., Jiezno valsč. 1946–1948 m.

Jaronimas Pranskunas, g. 1924 m., karys, Vietinė rinktinė 3 kuopa, Rokiškis, 1944-02-16 – 1944-05-15.

Albina Ramonienė-Grinevičiūtė, g. 1929 m., ryšininkė, Kauno aps. Rumšiškių valsč. Didžiosios Kovos apyg. Žalio Velnio būrys 1945–1948 m.

Jonas Vladas Sagėnas, g. 1914 m. (po mirties), karininkas, Marijampolė, 1936–1940 m.

Silvanija Simanonienė-Juodžbalytė, g. 1928 m., pogr. organ. narė, Vilnius, 1947–1948 m.

(Bus daugiau)

Atsiliepimus apie šiuos pretendentus galite siušti adresu: Lietuvos gyventojų genocido ir rezistencijos tyrimo centro Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisija, Gedimino pr. 40/1, LT-01110 Vilnius. Teirautis tel. (8 5) 231 4157.

Komisijos pastaba. Sąrašas skelbiamas remiantis Pasipriešinimo dalyvių (rezistentų) teisių komisijos darbo reglamento 8 punktu: "Pretendentai į kario savanorio ar Laisvės kovų dalyvio teisinį statusą skelbiami spudoje".

ILSEKITES RAMYBEJE

Adėlė Snarskytė-Nainienė

1916–2009

Gimė Biržų r. Latvelių k. ūkininkų šeimoje. Baigusi pradinę mokyklą mokėsi Biržų gimnazijoje, vėliau dirbo pradinėse mokyklose mokytoja. 1941 m. kartu su vyru ir mažu sūneliu buvo ištrema į Altajaus kr. Barnaulo rajoną. Čia neištėvės sunkių gyvenimo sąlygų mirė vaikelis. Po metų perkėlė į Jakutijos sr. Talminko rajoną. Dirbo žuvies gaudymo ir perdirbimo įmonėje. Į Lietuvą grįžo 1956 m. Dirbo buhaltere Biržų internatinėje mokykloje.

Palaidota Latvelių kapinėse.

Nuo širdžiai užjaučiame gimes ir artimuosius.

LPKTS Biržų filialas

Eugenija Ūsaitė

1926–2009

Gimė Kudirkos Naumiestyje, mokytoju šeimoje. Mokėsi Šakių gimnazijoje. 1941 m. su tėvais buvo ištrema į Altajaus kr. Irkutsko sr. Jakutiją. Jaunoji tremtinė nepasidavė nevilčiai ir ryžtingai siekė mokslo. Baigusi vietinę vidurinę mokyklą įstojo į Irkutsko universitetą ir 1950 m. išjojo fizikės diplomą. Grįžusi iš Sibiro Eugenija 36 metus mokytojavo Marijampolės Joniškio Jablonskio vidurinėje mokykloje.

Palaidota senosiose Marijampolės kapinėse.

Nuo širdžiai užjaučiame artimuosius.

LPKTS Marijampolės filialas

Eduardas Šmitas

1926–2009

Gimė Šilutės r., Švėkšnoje. Mokėsi Švėkšnoje, vėliau Šilutės gimnazijoje. 1946 m. pamokų metų areštuootas už nesutikimą bendrauti su saugumiečiais. Iki teismo kelis mėnesius kalejo Šilutės kalėjime. Karo tribunolo nuteistas 3 metams ir išvežtas į Magadaną. Po 20 mén. buvo pripažintas nekaltau. Grįžęs į Lietuvą dirbo mokytoju. Gyvenimą susiejo su muzika ir daina. Rašė dainų žodžius ir muziką, išleido prisiminimų ir dainų tekstą knygelę „20 mėnesių pragare“. Aktyviai dalyvavo LPKTS Šilutės filialo buvusių tremtiniių chorą „Pamario aidas“ veikloje.

Palaidotas Šilutės rajono Vilkyčių kaimo kapinaitėse.

Užjaučiame artimuosius.

LPKTS Šilutės filialas

Sūduvių sueiga

Kai susitinka kraštiečiai, plačiai atsiveria širdys pokalbiams ir dainoms, – tarsi giminės į didelę šventę būtų susirinkę. Panaši atmosfera vyrauso ir sausio 24-ąją Kaune, LPKTS salėje (Laisvės al. 39), kur vyko "Sūduvos" klubo sueiga. Į susitikimą atvyko poetė Vytautas Baraus-

"Tremtinio" inf.

Jubiliatui užrišama atminimo juosta Z. Šiaučiulio nuotrauka

2009 m. sausio 30 d.

Partizanų kovos puslapiai

(atkelta iš 6 psl.)

Palaikė ryšį su partizanais, buvo sekama, todėl gržo į téviškę. Motiną ir kitus šeimos narius ištremus į Sibirą, išėjo pas partizanus, susituokė su Gedimino kuopos vadu Juozu Bulovu-Iksu.

– Tame poezijos tomelyje yra nemažai eileraščių, skirtų partizanams, narsiai kovoju siems už Lietuvos neprisklausomybę. Beveik vienius juos moku mintinai, – Gediminas nuleido galvą, susimastė.

– Aš pasirinkau kario kelią, sekdamas prosenelio pavyzdžiu. Jis man visada bus žmogus didžiąja raide. Kai šiandien iš savo bendraminčių lūpų girdžiu, kad jeigu kiltų karas, Lietuvą ir be mūsų bus kam apginti, kimbūtis iš atlapus, liepiu atverti akis ir pasidomėti mūsų krašto istorija.

– Kaip jie į tai reaguoja?

– Dažniausiai nuleidžia galvą. Matyt, atgimsta sąžinę. Betyra ir tokį, kurie niekuomet nesusimąsto, kokioje šalyje jie gyvena. Lengvai iškeis savo tévynę į dolerius ar funsus sterlingus.

– Jeigu daug žinai apie sa-

vo proseneli, papasakok apie jį ir savo draugams.

– Tą ir darau, kai tik pasitaiko galimybė.

– Koks tolimesnis tavo prosenelio likimas?

– Didvyriškas!

...Pirmieji 1949 m. žuvo Diana Glemžaitė, jos vyras Juozas Bulovas ir dar keturi partizanai. Juos išdavė Alfonsas Lūža-“Maskva” Plunksnuočių miške, prie Žiobiškio.

Tą kartą partizanai su vadu J. Bulovu ėjo susitikti su J. Kemeikiu. Perbridę nedidelį sraunų upeli, pasiekė įkalnelį ir pamatė palei rugius atei-nančius enkavedistus. Tiesa, jie dar buvo tolokai, bet pa-mažu suko į pamiskę, norėda-mi partizanams atkirsti kelią pasitraukti. Tada Juozas Bu-lovas surinko savo žmones ir, rodydamas į rugiai vingiuo-jantį takelį, pasakė: “Čia mū-sų išsigelbėjimas! Eikit iki tų krūmokšnių lomoje, paskui staiga pasukit į kairę. Iki miško ten – ranka paduot!”

Gal tas planas būtu ir pa-vykes, jeigu išdavikas Alfonsas Lūža, slapyvardžiu “Maskva”, nebūtų perspėjęs enkavedistus. Partizanai jau buvo Plunksnuočių miške.

Kada juos apsupo, aršiame mūšyje žuvo visi, išskyrus iš-daviką.

Po dvejų metų, 1951 m. Pelenių-Vidžiūnų miške dar vienas išdavikas Bronius Ka-lyčius pražudė Tumo-Vaiž-ganto rinktinės vadą, Vytau-to apyg. štabo viršininką Juo-zą Kemeikių, mano prosenelį.

Gediminas dar kartą nutyla, paskui pakelia akis ir ryžtingai taria:

– Seniai tai buvo, aš viską suprantu, bet ta netektis ma-ne visuomet sukrečia. Kai pa-galvoju, kokie drąsūs ir iš-tvermingi buvo mūsų sene-liai ir proseneliai, norisi vi-sam pasauliui papasakoti, kad ir mes, jų vaikaičiai ir provaikaičiai, ne mažiau mylime savo šalį. Kokie priešai ją bepultų, stovėsim mirtinai gindami. Prieš 60 metų įkurta Šiaurės Rytų Lietuvos partizanų Algimanto apygarda partizanų kovoje suvaidino didelį vaid-menį. Tai buvo aštuntoji partizanų apygarda Lietu-voje. Dar viena, devintoji, atsirado po metų ir buvo pa-vadinta Prisikėlimo vardu.

Midas URBONAVIČIUS

Skelbimai

Sausio 31 d. (šeštadienį) įvyks LPKTS Šilutės filialo 20-mečio minėjimas. **10 val. šv. Mišios** Šilutės Šv. Kryžiaus bažnyčioje. **11.30 val.** iškilmingas minėjimas ir koncertas Šilutės seniūnijos salėje (Lietuvininkų g. 17, 2 a.). Koncertuos LPKTS Šilutės filialo choras „Pamario aidas“, Rusnės, Saugų buvusių tremtinių ir politinių kalinių ansambliai.

Maloniai kviečiame dalyvauti. Teirautis Antano Bal-vočiaus tel. 8 686 17 767.

Vasario 15 d. (sekmadienį) LPKTS Tauragės filialas paminės šias sukaktis: **20 metų „Tremtinio“ klubui, vėliau – LPKTS Tauragės filialui, 20 metų „Tremtinio“ chorui, 60 metų Lietuvos partizanų vadų suvažiavimui.** Taip pat įvyks Lietuvos valstybės atkūrimo – **Vasario 16-osios minėjimas.**

Šių minėjimų šventę pradėsime **10 val.** Romos Katalikų bažnyčioje šv. Mišiomis, aukojamomis už visus tremtinius ir politinius kalinius. Vėliau šventė tėsis Tauragės kultūros rūmuose salėje. Šventės pabaigoje įvyks ir LPKTS Tauragės filialo atskaitinis susirinkimas bei naujos tarybos rinkimai.

Prašome dalyvauti LPKTS narius, su savimi turėti na-rio pažymėjimą.

Informuojame

Knygų tremties ir rezistencijos tematika bei naujus „Laisvės kovų archyvo“ numerius galite įsigyti LPKTS būstinės knygynėlyje, Kaune, Laisvės al. 39.

* * *

LPKTS Kauno filialas tikslina ištremtųjų 1949 m. są-rašą ir kviečia buvusius 1949 m. tremtinius atvykti į LPKTS būstinę (Laisvės al. 39), Kauno filialą, 3 kab., darbo die-nomis nuo 10.30 iki 16 val.

Redaktorė - Jolita Navickienė
Redakcija: Aušra Šuopytė,
Dalia Maciukevičienė,
Vesta Milerienė

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
Indeksas 0117. El. paštas: tremtinys@erdves.lt , LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3480. Užs. Nr.

ILSEKITĖS RAMYBEJE

Algirdas Kudirka

1931–2008

Gimė Žynių k., Žaliosios valsč., Vilka-viškio aps., ūkininkų šeimoje, auginusioje tris sūnus. Brolis Bronius buvo partizanas. 1947 m. Algirdą su broliu Juozu ir motina ištremė į Tiumenės sr. Jurginskojes r. Zavadukovsko miškų pramonės ūki. Dirbo miško kirtimo darbus. 1956 m. su-kūrė šeimą su bendro likimo drauge Mar-tyna Stulgaitė. 1958 m. su šeima gržo į Tėvynę. Užaugino sūnų ir dukterį. Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir artimuosius.

LPKTB Garliavos skyrius

Benediktas Šliurpa

1933–2008

Gimė Radviliškior. Kriaukėnų k. ūkininkų šeimoje. 1947 m. ištremė į Tomsko sr. Teguldasko r. Dirbo miško pramo-neje. Į Lietuvą gržo 1956 m., apsigyveno téviškėje. Vedė trentinę, užaugino tris vaikus. Buvo aktyvus LPKTS ir Lietu-vos šaulių sąjungos narys.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.
Užjaučiame žmoną, vaikus, artimuosius.

LPKTS Radviliškio filialas

J. A. Raslavičius

1937–2008

Gimė Marijampolės r. Narto Naujienos kaime. 1952 m. su tėvais ištremtas į Irkutsko sr. Žigalovo rajoną. 1958 m. gržo į Lie-tuvą. Užaugino sūnų ir dukterį.

Palaidotas Zatyšių kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame šeimą ir arti-muosis.

LPKTS Kauno filialas

Vaclovas Ulickas

1926–2009

Gimė Kėdainių aps. Krakių valsč. Pališkių k. ūkininkų šeimoje. Mokėsi Deveikiškių kaimo mokykloje, vėliau Krakių gimnazijoje. Už antisovietinę veiklą buvo nuteistas 10 metų. Visą lage-rio ir tremties laiką dirbo Intos (Komijoje) anglies kasyklose. Vac-lovas nuo 1955 m. gyveno tremtyje, Intoje, vedė tremtinę Elvyrą Šimkevičiutę, užaugino sūnų. Vėliau gyveno Latvijoje, Šiauliuse, Raseiniuose.

Palaidotas Raseinių kapinėse.

Užjaučiame žmoną, sūnų ir artimuosius.

Buvę intiečiai, artimi likimo broliai ir sesės

Petras Ilevičius

1924–2009

Gimė Gegužinės k., Panevėžio aps. 1941-ųjų sukilimo dalyvis, partizanas, poliitinis kalnys, nuteistas 25 m. lagerio ir 5 m. be teisių. 1955 m. gržio į Lietuvą, apsigyveno Panevėžyje. Sukūrė šeimą, užau-gino tris dukteris. 1991 m. istojo į Lietu-vos šaulių sąjungos Panevėžio rinktinę, dainavo šaulių chore, Parlamento gynėjas, apdovanotas Sausio 13-osios atminimo medaliu, Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių medaliu, LKKSS medaliu. 2005 m. istojo į LLAKRS, buvo aktyvus narys.

Palaidotas Panevėžio rajono Pajstrio kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame dukteris ir artimuosius.

LLA karių rėmėjų sąjunga

čiai, Jūrųskautų, Kauno tech-nikos kolegijos bendruome-nės, visuomeninės organiza-cijos - „Vanagas“, „Jaunieji Lietuvos patriotai“, choras „Perkūnas“, ansamblis „Ver-peta“, Pravieniškių folkloro an-

sambilis „Praviena“ ir kiti.

Prašytume šiltai apsireng-ti, tinkamai apsiauti ir pasiim-ti žvakuciu, deglų, vėliavu ir vėliavėliu.

Teirautis tel. 8 682 65 678, 8 687 74 254.

Kaina 1,60 Lt

SL289

Redaktorė

- Jolita Navickienė

Redakcija:

Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami.

Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.